

5 Мај -ден на македонскиот јазик

„Јазикот е нашата татковина“

Блаже Конески

Без јазик си никој и ништо

Родниот јазик е бисерен бердан
од зборови - плодови сочни,
мислите тие ти ги редат
во слики јасни и точни.

Тој е вруток непресушен, вечен,
низ бистри капки-зборови тече.
Жубори, клооти, свони, се лее
ко јасна ѕвезда секој збор грее.

Тој ни е завет од дедовците
како тланикот на огништето.
Чувај го како црнка во очите-
без јазик си никој и ништо.

Видое Подгорец

„На кој јазик најлесно си ги
кажуваме мислите? Има ли
помил и посладок за човека
од неговиот мајчин јазик?

Круме Кепески

Крсте Петков Мисирков

„ Милоста кон народниот јазик е наш долг и наше право. Ние сме должни да го негуваме нашиот јазик зашто тој е наш исто така како што е наша татковината.“

„Ние имаме право и долг да го браниме нашиот јазик и тоа право ни е свето“.

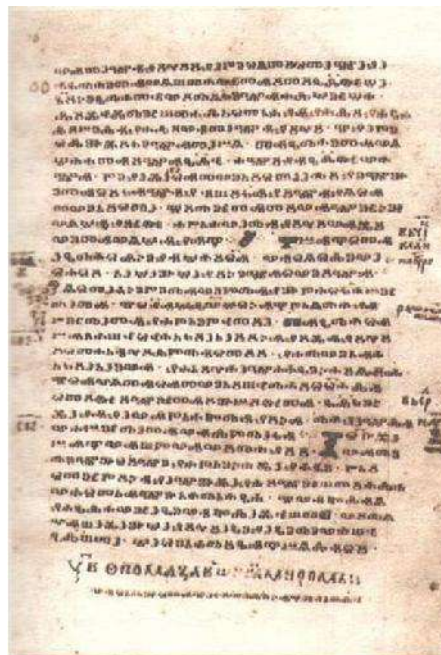
Почетоците
на развојот
на
македонскиот
јазик се
поврзани со
дејноста на
браќата Кирил
и Методиј, во
втората
половина на
деветтиот век.

Старословенскиот јазик е првиот литературен јазик на сите Словени.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
+	+	+	а	1	а3	+	+	+	т	300	твердо
т	т	т	б	2	букы	т	т	т	у	400	ук
т	т	т	в	3	веди	т	т	т	ф		ферт
т	т	т	г	4	глаголь	т	т	т	ѳ	500	фита
т	т	т	д	5	добро	т	т	т	х	600	хер
т	т	т	е	6	есть	т	т	т	ѡ	700	от
т	т	т	ж	7	живете	т	т	т	ц	900	ци
т	т	т	з	8	дзело	т	т	т	ч	1000	червь
т	т	т	и	9	земля	т	т	т	ш	800	ша
т	т	т	ц	20	иже	т	т	т	щ		шта
т	т	т	і	10	и	т	т	т	ъ		ер
т	т	т	к	40	како	т	т	т	ы		еры
т	т	т	л	50	люди	т	т	т	ѣ		ерь
т	т	т	м	60	мыслите	т	т	т	ѥ		ять
т	т	т	н	70	наш	т	т	т	ю		ю
т	т	т	о	80	он	т	т	т	ѡ		юс
т	т	т	п	90	покой	т	т	т	Ѣ		большой
т	т	т	р	100	рцы	т	т	т	ѣ		юс
т	т	т	с	200	слово	т	т	т	ѥ		малый
						т	т	т	Ѧ		ижица
						т	т	т	ѧ		дьервь
						т	т	т	Ѩ	30	

Кирилицата е създадена малку подоцна и има 44 букви.

А	Б	В	Г	Д	Е	Є
азъ	боги	вѣди	глаголи	добро	бѣтъ	есмя
Ж	З	З	И	і	ї	ѣ
животъ	зѣло	земля	иже	ікен	їнѣ	герѣ
К	Л	М	Н	О	П	Р
како	люди	мыслѣ	наше	онъ	покой	рѣци
Ѣ	Т	У	Ѹ	Ф	Х	Ѧ
слово	тебѣдо	укъ	Ѹкъ	фѣртъ	хѣръ	Ѧъ
Ц	У	Ш	Ѡ	Ъ	Ы	Ь
цы	уерѣмъ	ша	Ѡа	еръ	еры	ерь
Ѣ	Ю	Ѧ	Є	Ѡ	Ѧ	Ѧ
ятъ	юнь	аръ	эдо	омъ	енъ	одъ
Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ
ѣта	ѣта	кѣн	пѣн	фѣта	нѣнца	нѣка

Зачувани текстови од овој период во Македонија се: , Асемановото евангелие, Зографско евангелие и Мариинското евангелие, сите пишувани со глаголица.

- **„Учи напред книга на свој јазик, после ако имаш време, учи и на други јазици. Тој што учит книга толко на туѓ јазик, а не на својот, тој е еднаков со оној што ја отфрлјат мајка си и на место неја земат друга“.**

Партениј Зографски

„За македонските работи“- Крсте Петков Мисирков

- Веднаш по издавањето била откупена и изгорена. Зачувани биле мал број примероци
- Делото содржи предговор напишан од Мисирков и уште пет научни статии
- Петтата статија е насловена „Неколку збори за македонскиот литературен јазик“.
- Во оваа статија ги изнесол своите ставови за основите на кои треба да се формира македонскиот литературен
- јазик.

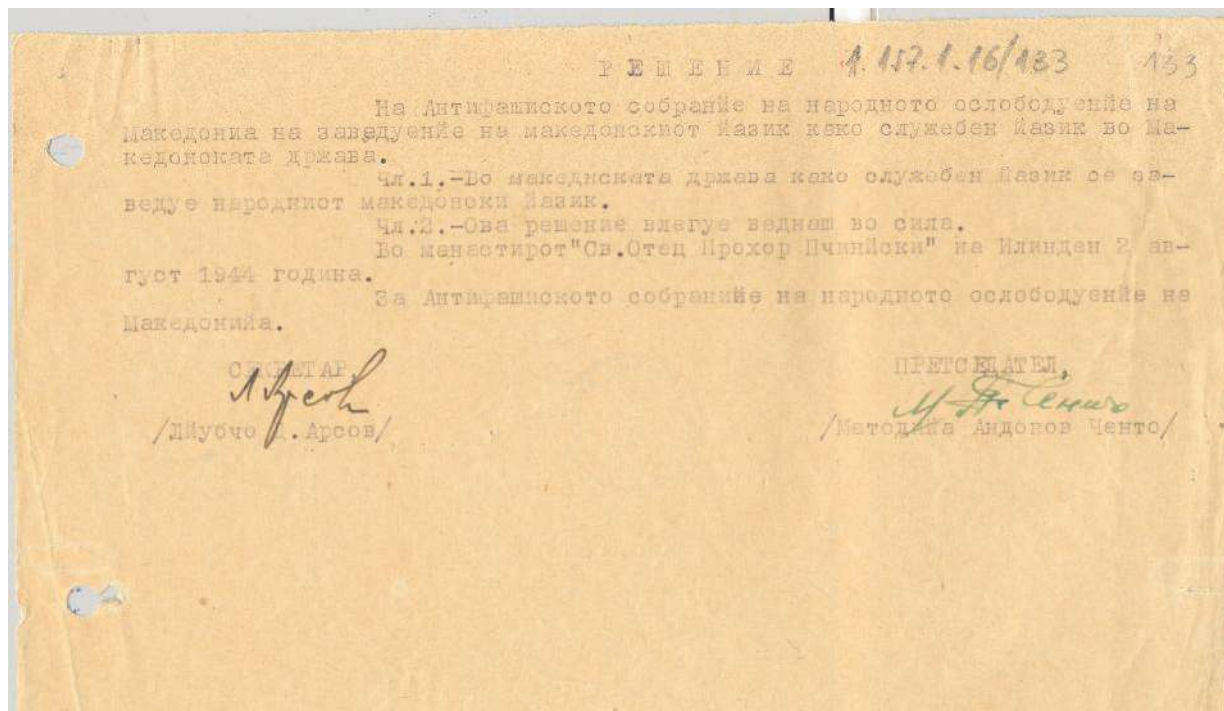
Мисирков предлага:

- Централното македонско наречје(битолско-прилепско-велешко и охридско) да се земат за основа на македонскиот литературен јазик
- Фонетски правопис(за секој глас по една буква)
- Речникот состав да биде од сите македонски говори

СОДРЖАИН'Е.

Предговор	
1. Шчо направиме и шчо треба да пр однапред?	
2. Имат ли се нужда од македонски нап научно-литературни другарства?	
3. Националниот сепаратизм: земинчесто, ни имат развиено и ќе се развиат за однапред.	
4. Составала, состават и можат ли Макед состават от себе оддел'на етнографска и по јединица?	с
5. Неколку зборов за македонскиот лите јазик.	с

Кодификацијата на
македонскиот јазик е поврзана
со следните датуми:

- 2 август 1944 год.
- На 2 август 1944 година на првото заседание на Асном било донесено решение за воведување на македонскиот јазик како службен јазик во македонската држава

На 5 мај 1945
година била
усвоена
македонската
азбука

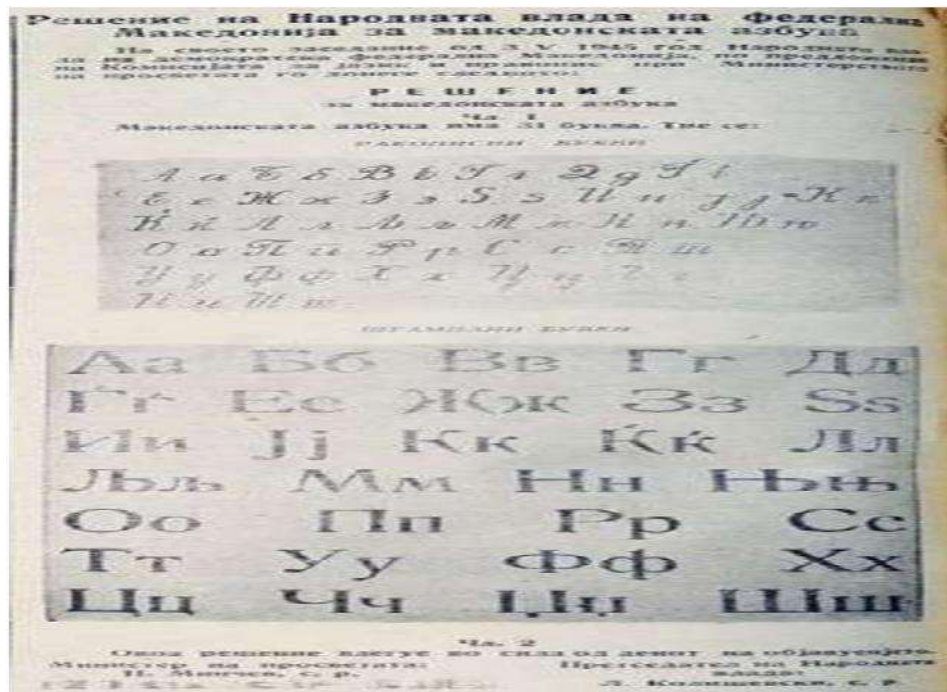

На 7 јуни 1945 година е озаконет
македонскиот правопис

Весникот „Нова Македонија“ има голема историска улога, бидејќи на неговите страници е објавена првата македонска официјална азбука.

- По донесување на Решението на Народната влада на Федерална Македонија од 1945-та за усвојување на азбуката на македонскиот јазик како официјално писмо и озаконувањето на првиот правопис, со што беше стандардизиран македонскиот јазик, создадена е азбуката на 3 мај 1945 и е предложена на тогашната Влада. Таа ја прифатила и азбуката е официјализирана на 5 мај, со објавување во весникот „Нова Македонија“, зашто во тоа време не постоел „Службен весник“ каде што државата ги објавува своите одлуки. Објавувањето на 5 мај се смета за службен документ.

НАШАТА АЗБУКА

До пред неколку месеци нашиот народ беше приморан да се служи со туѓи азбуки. Не можеше и да биде инаку. Ние немавме национална слобода, ние немавме право да напечатиме јавно ни збор на мајчин јазик, на нашата младина и се забрануеше не само во училиштата, туку и надвор од нив да збори на македонски јазик. Немавме услови во кои би можеле да ја оствариме таја насущна потреба за правилното културно развитие на нашиот народ. А на сето озгора, грабителските тенденции на империјалистичките клики од Софија и Београд беа подупирани и од така наречените „објективни научници“ — филолози, кои тврдеа да македонскиот јазик е само диалект на едниот или другиот јазик. Разбира се, тоа беа и главните „доказателства“ оти нема никаква македонска нација зми да се тоа „чисти блгари“ или „јужносрбијанци“. Ете зошто, при такви услови, не мо-

средство за разбаванје на внатрешното единство на нашиот народ, како и да го минират оствареното братство и единство меѓу нашиот народ и другите братски југословенски народи. Разбира се да тоа не им успе. Во течение на дискусијата се дојде до едно единствено решение кое најубаво ќе одговара на структурата на нашиот јазик и засновано најглавно на научни доводи ќе тури крај на тенденциите да прашањето за азбуката биде политичко прашање на кое ќе се разбие единството на нашиот народ.

Утврдувањето на нашата азбука е уште еден плод на народноослободителната борба. Како што во течение на четиригодишната дружна борба со братските југословенски народи успеаме да дојдеме до национална слобода и народна власт, така еве денес во заедничката борба за доослободуење на нашата поширока татковина демократска

федеративна Југославија и во нејзиното изградуење — нашиот народ користејќи и развивајќи придобиените печалби од таја борба — својата национална слобода и равноправност, дојде до своја азбука, изградува литературен јазик и развива своја култура. Сето тоа се скапи плодови на братската борба и братската заедница на слободните и равноправните народи во Титова Југославија. Сето тоа се конкретни докази за вистинската слобода и равноправност на југословенските народи, за вистинска слобода и равноправност на нашиот народ.

Нека утврдуењето на азбуката послужи како потстрек за уште поголема работа на ликвидирање на неписменоста, за развивање на нашето учебно дело, за развивање на литературата, за изградување на нашата и на општојугословенската култура.

Н. Минчев
министер на просветата

Блаже Конески една
од најзначајните фигури на
македонскиот 20 век.

- Тој е еден од кодификаторите
на современиот македонски
литературен јазик.

- Македонски правопис со правописен речник" од Блаже Конески и Крум Тошев, објавен во 1945 година

Ова дело ги содржело основните принципи на правописот и правописните правила

Првите објави за македонската азбука и македонскиот правопис

„Граматика на македонскиот
литературен јазик"-Блаже Конески,
објавена на 13 октомври 1952 година

**Оваа граматика е
основа на
современата
македонска наука
за јазикот**

КРУМЕ КЕПЕСКИ

МАКЕДОНСКА ГРАМАТИКА

Со решение на Министерството на народната просвета
на Народната Ср-Ма на 30.11.1946 г. за одобру-
вање предложениот текст на учебникот за македонскиот
литературен јазик

ВРЕМЕНО И РЕПУБЛИКАНОТО НА МАКЕДОНИЈА
ОБРАЗ 1946

„Кога го видов пакетот со спакуваните граматики, се возбудив; од нив се согледуваше ликот на македонскиот јазик“

Круме Кепески

- Пред појавата на Граматиката на македонскиот литературен јазик“ од Блаже Конески, во 1946 година била одобрена општата граматика како учебник во македонските училишта.

**„Јазикот на еден народ е негово
духовно богатство и наследство
“**

**„Еден народ што си го
загубил својот јазик личи
на еден човек што си го
загубил патот и не знае
каде иде и на каде оди“.**

Крсте Петков Мисирков